

Загадковий нічний інцидент із собакою
Марк Геддон

П'ятнадцятирічний аутист Крістофер Бун, якому важко розуміти людські емоції і легко підкорити математичну логіку, порівнює свій мозок з комп'ютером, який відмовляється обробляти надлишок інформації і просто «зависає». За допомогою дедуктивного методу Шерлока Голмса Крістофер намагається не лише розкрити загадкове вбивство сусідської собаки, а й створити за окремими зрозумілими йому деталями власну дивовижну картину світу. І коли хлопчик, що для прогулянок малює мапи власної вулиці, відважиться на подорож до Лондона – це буде його перший крок у нове життя.

Марк Геддон

Загадковий нічний інцидент із собакою

© Mark Haddon, 2003

© Hemiro Ltd., видання українською мовою, 2016

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад, 2016

Загадковий нічний інцидент із собакою

Ця книжка присвячується Сос

Також висловлюю подяку

Кетрін Хейман, Клер Александер,

Кейт Шоу та Дейву Коену

2

Було сім хвилин по дванадцятій. Собака лежав на моріжку перед будинком місіс Шиерс. Його очі були заплющені. Він мав такий вигляд, наче біг на боці, так само, як бігають собаки, коли їм сниться, що вони женуться за котом. Але собака

не біг і не спав. Собака був мертвий. Із нього стирчали садові вила. Очевидно, зубці вил проштрикнули собаку наскрізь і застрягли в землі, оскільки вони не падали долі. Я вирішив, що собаку, напевне, вбили вилами, оскільки не бачив на ньому інших поранень, і не думаю, що хтось би став проштрикувати пса вилами після того, як він помер із якоїсь іншої причини, наприклад раку або автомобільної аварії. Але я не був цілком упевнений.

Я пройшов крізь ворота місіс Шиерс і зачинив їх за собою. Вийшов на моріжок і опустився на коліна перед собакою. Я поклав руку на його морду. Вона й досі була тепла.

Собаку звали Веллінгтон. Він належав місіс Шиерс, яка також була нашим другом. Вона жила навпроти, у другому будинку ліворуч.

Веллінгтон – пудель. Не один із тих маленьких пуделів, яким роблять стрижки в перукарнях, а великий пудель. У нього була кучерява чорна шерсть, але якщо придивитися, то шкіра під нею мала блідо-жовтий колір, як у курки.

Я погладив Веллінгтона й замислився над тим, хто його вбив і чому.

3

Мене звати Крістофер Джон Френсіс Бун. Я знаю всі країни світу, їхні столиці, а також прості числа до 7057.

Вісім років тому, коли я познайомився з Шивон, вона показала мені цей малюнок,

і я знав, що це означає «сумний» – так я почувався, коли знайшов мертвого собаку.

Потім вона показала мені цей малюнок,

і я знав, що це означає «радісний» – так я почувався, коли читаю про космічні місії «Аполлон» або коли не сплю о третій чи четвертій ранку і можу ходити вулицею та уявляти собі, що я – єдина людина в цілому світі.

Тоді вона намалювала кілька інших малюнків,

але я не зміг сказати, що вони означають.

Я попросив Шивон намалювати багато таких облич і написати поруч чіткі пояснення, що вони означають. Я носив цей аркуш у кишені й діставав кожного разу, коли не розумів, що мають на увазі люди. Але було дуже складно вирішити, які зображення більше схожі на вирази їхніх облич, бо ці вирази дуже швидко змінюються.

Коли я розповів про це Шивон, вона дістала олівець і ще один аркуш паперу і сказала, що люди, ймовірно, почувалися так:

а потім засміялася. Тому я порвав перший аркуш і викинув його. А Шивон вибачилась. І зараз, коли я не розумію людей, то питаю, що вони мають на увазі, або йду геть.

5

Я витягнув із собаки вила, взяв його на руки та обійняв. Із темних дірок від зубців цідилася кров.

Мені подобаються собаки. Завжди можна зрозуміти, про що думає собака. У нього є чотири стани. Щасливий, сумний, злий і зосереджений. А також собаки вірні й не брешуть, оскільки не вміють розмовляти.

Я обіймав собаку протягом чотирьох хвилин, а потім почув крик.

Я підвів погляд і побачив місис Шиерс, яка бігла до мене зі свого патіо. Вона була вдягнена в піжаму й домашній халат. Нігті на ногах мали яскраво-рожевий колір, а ноги були босі. Вона кричала:

– Що ж ти, бляха, наробив із моєю собакою?

Мені не подобається, коли люди на мене кричать. Я боюся, що вони можуть вдарити чи торкнутися мене, і не знаю, що ще може статися.

– Пустити його, – крикнула вона. – Пустити, бляха, пса, заради всього святого.

Я поклав собаку на моріжок і відійшов назад на 2 метри.

Вона нахилилася. Я гадав, що місис Шиерс теж збирається взяти собаку на руки, але вона цього не зробила. Може, вона помітила, що на ньому дуже багато крові, і не хотіла забруднитися. Натомість вона знову почала кричати.

Я затулив руками вуха, заплющив очі та став скручуватися калачиком, поки не увіткнувся чолом у траву. Трава була мокра й холодна. Це було приємно.

7

Це детективний роман, у якому розслідується вбивство.

Шивон сказала, я маю написати щось таке, що б сам захотів прочитати. Здебільшого я читаю книжки про науку та математику. Мені не подобаються справжні романи. У справжніх романах люди кажуть речі на кшталт: «Я померезаний залізом, сріблом і краплями звичайного бруду. Я не можу стиснутися в міцний кулак, як це роблять люди, які не покладаються на мотивацію»[1 - Я знайшов цю книжку в міській бібліотеці, коли одного разу Мати повезла мене до міста.]. Що це означає? Я не знаю. І Батько також. Шивон і містер Джевонс теж не знають. Я в них питав.

Шивон має довге світле волосся й носить окуляри із зеленого пластику. А містер Джевонс пахне милом і носить коричневі черевики, у кожному з яких є приблизно 60 маленьких круглих дірочок.

Проте мені подобаються детективні романи, у яких розслідуються вбивства. Тому я пишу детективний роман.

У детективному романі з убивством треба визначити вбивцю, а потім його впіймати. Це загадка. Якщо це добра загадка, то інколи можна вирахувати розв'язку ще до кінця книжки.

Шивон сказала, що книжку слід починати так, аби одразу привернути увагу читачів. Тому я почав із собаки. Також я почав із собаки тому, що це відбулося зі мною, а мені важко уявляти речі, які зі мною не відбувалися.

Шивон прочитала першу сторінку й сказала, що роман незвичайний.

Вона взяла це слово в лапки, згинаючи вказівний і середній пальці у формі цього розділового знака. Вона сказала, що зазвичай у детективних романах убивають людей. Я зауважив, що в «Собаці Баскервіль» було вбито двох псів – власне гончака та спанієля Джеймса Мортімера, але Шивон пояснила, що головними жертвами вбивці були не вони, а сер Чарлз Баскервіль. За її словами, це тому, що читачі більше співчують людям, аніж собакам, і якщо в книжці вб'ють людину, то вони захочуть читати далі.

Я сказав, що хочу написати про якийсь реальний факт, і я знаю людей, які

померли, але не знаю нікого, хто б помер не своєю смертю, окрім містера Полсона, батька Едварда зі школи. Але то був нещасний випадок під час стрибка з дельтапланом, і насправді я його не дуже добре знав.

Також я сказав, що співчуваю собакам, оскільки вони вірні й чесні, а деякі собаки цікавіші та розумніші за деяких людей. Наприклад, Стів, який ходить до школи щочетверга, не може самостійно їсти, не може навіть палиці з землі підібрати. Шивон попросила мене не говорити цього матері Стіва.

11

Потім приїхала поліція. Мені подобаються поліцейські. Вони мають спеціальну форму й нашивки з номерами, і я знаю, що вони мають робити. Поліцейських було двоє, жінка і чоловік. В обтислих штанах жінки-поліцейського була невелика дірка на щиколотці лівої ноги, а посередині дірки була червона подряпина. До підшви одного з черевиків чоловіка-поліцейського прилип великий оранжевий листок із якогось дерева.

Жінка-поліцейський обхопила руками місіс Шиерс і повела її до будинку.

Я відірвав голову від трави.

Чоловік-поліцейський присів біля мене навпочіпки й запитав:

– Юначе, ви не хочете мені пояснити, що тут відбувається?

Я сів і відповів:

– Собака помер.

– Це я вже збагнув, – сказав він.

– Гадаю, хтось убив собаку, – додав я.

– Скільки тобі років? – спитав він.

– 15 років, 3 місяці й 2 дні, – відповів я.

– І що саме ти робив у цьому саду? – поцікавився він.

– Обіймав собаку, – сказав я.

– Чому ти обіймав собаку? – спитав поліцейський.

Це було складне запитання. Мені цього хотілося. Мені подобаються собаки. Мені стало сумно, коли я побачив, що собака помер.

Поліцейські мені також подобаються, і я хотів належним чином відповісти на запитання, але чоловік-поліцейський не дав мені часу, аби правильно сформулювати відповідь.

- Чому ти обіймав собаку? – знову спитав він.
- Мені подобаються собаки, – сказав я.
- Це ти вбив собаку? – спитав він.
- Я не вбивав собаку, – заперечив я.
- Це твої вила? – спитав він.
- Ні, – відповів я.
- Здається, тебе дуже засмутив цей випадок, – сказав він.

Він ставив забагато запитань і ставив їх надто швидко. Вони накопичувалися в моїй голові, наче хлібини на заводі, де працює Дядько Террі. Це завод-пекарня, і він керує різальними машинами. Інколи різалка працює недостатньо швидко, а хліб усе прибуває, і створюється затор. Інколи я думаю, що мій розум – це теж машина, але не обов'язково для нарізання хліба. Мені так легше пояснювати людям, що відбувається в моїй голові.

Поліцейський сказав:

- Я питаю тебе ще раз...

Я знову повалився на моріжок, притиснув чоло до землі й почав видавати звуки, які Батько називає стогоном. Я видаю цей звук, коли в мою голову надходить забагато інформації із зовнішнього світу. Це наче прикласти радіо до вуха, коли тобі погано, і налаштувати його на хвилю між станціями, де є тільки білий шум, і ввімкнути звук на повну, щоб чути лише цей звук і знати, що ти в безпеці, бо не чуєш нічого іншого.

Поліцейський схопив мене за руку й поставив на ноги.

Мені не сподобалося, як він мене торкається.

І тоді я його вдарив.

13

У цій книжці не буде ніякого гумору. Я не вмію розповідати жарти, бо я їх не розумію. Ось, наприклад, жарт. Я почув його від Батька.

«Його обличчя було різке, але жести на тлі – невизначні».

Я розумію цей жарт. Мені пояснили. Гумор у тому, що слово «різкий» має три

значення, ось такі: 1) загострені, виразні фізіономічні риси; 2) те, що виражає рішучість і завзяття; 3) те, що чітко зображене на фотографії чи картині. У значенні 1 цей прикметник вживається тільки з обличчям, у значенні 2 може стосуватися як обличчя, так і жестів, а до значення 3 відносяться тло і невиразність.

Якщо я розмірковую над цим жартом, то мені треба уявити, що слово має одночасно три значення, а це наче водночас слухати три різні музичні твори – це бентежить, збиває з пантелику і зовсім не заспокоює, як білий шум. Це наче коли трое людей одночасно розповідають тобі три різні речі.

Тому в цій книжці немає жартів.

17

Деякий час поліцейський мовчки дивився на мене. Потім він заявив:

– Я заарештовую тебе за напад на поліцейського.

Від цього мені стало набагато спокійніше, тому що так говорять поліцейські по телебаченню й у фільмах.

Далі він сказав:

– А тепер я б порадив тобі залізти на задне сидіння патрульної машини, бо якщо ти ще раз викинеш оцей коник, лайно ти мале, то в мене точно зірве дах. Зрозуміло?

Я пішов до патрульної машини, припаркованої просто за воротами.

Він відчинив задні двері, і я забрався всередину. Він сів за кермо й зв'язався по рації з жінкою-поліцейським, яка досі перебувала в будинку:

– Кейт, малий засранець щойно на мене накинувся. Можеш побути з місіс Ш, поки я відвезу його до відділка? Я домовлюся з Тоні, аби він по тебе заїхав.

Вона озвалася:

– Звісно. Зустрінемося пізніше.

– Окі-докі, – відповів поліцейський, і ми поїхали.

У патрульній машині пахло гарячим пластиком, лосьйоном після гоління та картоплею фрі.

Поки ми їхали до центра міста, я дивився на небо. Стояла ясна ніч, і було видно Чумацький Шлях.

Дехто вважає, що Чумацький Шлях – це довга низка зірок, але це не так. Наша галактика – це величезний диск з мільйонами зірок і діаметром у світлові роки, а

наша сонячна система десь на краю цього диска.

Коли ви дивитеся в напрямку А, під кутом 90° до диска, то багато зірок не побачите.

Але якщо дивитися в напрямку В, то ви побачите набагато більше зірок, бо там центр нашої галактики, а оскільки галактика має форму диска, то ви дивитеся на ціле зоряне пасмо.

А потім я подумав про те, як довго вчені не могли розгадати, чому вночі небо темне, хоча у Всесвіті є мільярди зірок і вони розташовані в будь-якому напрямку, куди б ви не дивилися, тому небо має бути сповнене зоряного сяйва, оскільки майже ніщо не може спинити світло дорогою до Землі.

Згодом вони зрозуміли, що Всесвіт розширюється, що після Великого вибуху зірки розлітаються одна від одної і що далі вони від нас, то швидше рухаються, деякі – майже зі швидкістю світла, тому їх власне світло ніколи до нас не дійде.

Мені подобається цей факт. Про це можна здогадатися самостійно, навіть нікого не питаючи, можна просто дивитися вночі на небо над головою й розмірковувати.

А коли Всесвіт припинить вибухати, то всі зірки вповільняться, наче м'ячі, які підкинули вгору, зупиняться й знову почнуть падати в центр Всесвіту. І тоді нам ніщо не завадить бачити всі зорі у Всесвіті, оскільки вони рухатимуться до нас дедалі швидше й швидше і ми зрозуміємо, що скоро прийде кінець світу, бо коли ми дивитимемося вночі на небо, то не буде темряви, а лише сліпуче світло мільярдів і мільярдів зірок, які падають.

Тільки ніхто цього не побачить, бо на Землі не залишиться людей, аби на це дивитися. На той час вони, мабуть, уже вимруть. А навіть якщо й лишаться люди, то вони нічого не побачать, оскільки світло буде таким яскравим, що всі люди на Землі згорять на смерть, навіть якщо житимуть у катакомбах.

19

Зазвичай розділи в книжках позначаються порядковими числівниками 1, 2, 3, 4, 5, 6 тощо. Але я вирішив нумерувати свої розділи простими числами 2, 3, 5, 7, 11, 13 тощо, оскільки мені подобаються прості числа.

Ось як можна вирахувати прості числа.

Спочатку записуєте всі цілі числа в світі:

Потім прибираєте всі числа, які є результатом множення на 2. Потім прибираєте всі числа, які є результатом множення на 3. Потім прибираєте всі числа, які є результатом множення на 4, 5, 6, 7 тощо. Усі цифри, які залишаться, – це прості числа.

Правила для обрахунку простих чисел дуже прості, але поки що нікому не вдалося вивести формулу, за якою можна було б обрахувати дуже велике просте число чи передбачити, яким буде наступне. Якщо число дуже-дуже велике, то комп'ютеру може знадобитися не один рік, аби визначити, чи це число просте.

Прості числа використовуються для написання кодів, а в Америці їх класифікують як «військові дані», і, якщо ти знайдеш просте число більше ніж на 100 знаків, треба повідомити про це ЦРУ, і вони викуплять його за \$10 000. Але це не дуже вдалий спосіб заробляти собі на життя.

Прості числа – це те, що лишається, якщо прибрати всі шаблони. Я гадаю, що прості числа схожі на життя. Вони дуже логічні, але їх правила ніколи не вийде збагнути, навіть якщо весь час про них думати.

23

Коли я приїхав до поліцейського відділку, мене змусили вийняти шнурівки з взуття та викласти вміст кишень на приймальний стіл на випадок, якщо в мене знайдуться речі, за допомогою яких я зможу вчинити самогубство, втекти чи напасти на поліцейського.

Сержант за столом мав дуже волохаті руки й покусав собі нігті так, що вони кровоточили.

Ось, що було в мене в кишенях:

1. Швейцарський армійський ніж з 15 інструментами, включаючи гострозубці, пилку, зубочистку та пінцет.
2. Шматок дроту.

3. Елемент дерев'яної головоломки, що мав отакий вигляд:

4. 3 пластівці щурячого корму для Тобі, мого щура.

5. 1,47 фунта (що складалося з монети в 1 фунт, монети в 20 пенсів, двох монет по 10 пенсів, одної монети в 5 пенсів і одної монети в 2 пенси).

6. Червона канцелярська скріпка.

7. Ключ від вхідних дверей.

Також я мав свого наручного годинника, і вони хотіли, щоб я також залишив його на столі, але я сказав, що мені треба мати при собі годинника, аби точно знати, котра година. Вони спробували зняти його з мене, але я закричав, і вони дозволили його залишити.

Вони спитали, чи є в мене родина. Я відповів, що є. Вони поцікавилися, хто мої рідні. Я сказав, що в мене є Батько, але Мати померла. Я додав, що в мене ще є Дядько Террі, але він живе в Сандерленді, і він – брат Батька, а також були бабусі й дідусі, але троє з них померли, а Бабуся Бертон живе в пансіоні, бо в неї старечий маразм, і вона якось вирішила, що я – телевізійний персонаж.

Тоді вони попросили назвати телефон Батька.

Я сказав, що в нього є два номери, один – домашній, а другий – мобільний, і назвав обидва.

У камері було приємно. Вона мала форму майже досконалого куба: 2 метри завдовжки на 2 метри завширшки на 2 метри заввишки. У ній містилося майже 8 кубічних метрів повітря. Там було маленьке вікно з ґратами, а навпроти – металеві двері з довгим вузьким отвором біля підлоги, щоби проштовхувати в камеру таці з їжею, та з іще одним розсувним отвором вище, щоби поліцейські могли зазирати в нього й перевіряти, чи в'язні не втекли або не вчинили самогубство. Також там була лава з оббивкою.

Я замислився, як би я звідти втік, якщо був би персонажем оповідання. Це було б складно, оскільки єдині речі, які в мене були, – це одяг і взуття без шнурівок.

Я вирішив, що найкращим варіантом було б дочекатися досить сонячного дня, сфокусувати промінь на якійсь одежині та влаштувати пожежу. Я втечу потім, коли варта помітить дим і мене виведуть із камери. А якщо не помітить, то я надзрюю на одяг і загашу вогонь.

Я став гадати, чи сказала місіс Шиерс поліції, що це я вбив Веллінгтона, і чи посадять її в тюрму, коли дізнаються, що вона збрехала. Бо брехати про інших

означає «зводити наклеп».

29

Я погано розумію людей.

На це є дві основні причини.

Перша основна причина полягає в тому, що люди часто спілкуються без слів. Шивон каже, що як підняти одну брову вгору, то це може означати дуже різні речі. Це може означати «я хочу мати з тобою секс», а ще може означати «гадаю, ти щойно сказав дурницю».

Шивон також каже, що як стулити рота й гучно видихнути крізь ніздрі, то це може означати, що ти розслаблений, чи зануджений, чи сердитий – усе залежить від того, скільки повітря виходить з твого носа й з якою швидкістю, яку форму має твій рот, коли ти це робиш, як ти сидиш, що ти щойно сказав і ще сотні інших речей, які є надто складними, аби збагнути їх за декілька секунд.

Друга основна причина полягає в тому, що люди часто спілкуються, використовуючи метафори. Ось приклади метафор:

Тебе кури засміють.

Він був закоханий по самі вуха.

У неї камінь відпав від серця.

Ми піймали облизня.

Собака врізав дуба.

Слово «метафора» означає переносити щось з одного місця до іншого, і воно походить від грецьких слів *metaphora* (що означає «з одного місця до іншого») і *phero* (що означає «нести»). Це коли ти описуєш якусь річ і використовуєш для цього слово, яке має зовсім інше значення. Таким чином, слово «метафора» – це також метафора.

Я гадаю, що це треба називати брехнею, бо кури не сміються, а на серці не лежить ніяке каміння. Коли я намагаюся уявити собі значення цього виразу, то починаю плутатися, оскільки поки розмірковуєш про зв'язок між смертю собаки й дубом, то забуваєш, про що йшлося.

Мое ім'я – також метафора. Воно означає «нести Христа» й походить від грецьких слів *metaphora* і *phero* (що означає «Ісус Христос»). Так назвали святого Крістофера, оскільки він переніс Ісуса Христа на протилежний берег річки.

А тоді ти починаєш розмірковувати про те, як його звали до того, як він переніс Христа на протилежний берег. Але його ніяк не звали, бо це апокрифічна історія, а отже, брехня.

Мати говорила, що Крістофер – гарне ім'я, бо ця історія вчить людей бути добрими й чуйними, але я не хочу, аби мое ім'я означало історію про доброту та чуйність. Я хочу, аби мое ім'я означало мене.

31

Коли Батько приїхав до відділка, було 1:12 ночі. Я його не бачив до 1:28 ночі, але знав, що він поруч, оскільки чув його голос. Він кричав: «Я хочу побачити сина», «Якого біса він сидить у камері?» та «Звісно, я сердитий, чорт забирай!»

Потім я почув, як поліцейський просить його заспокоїтися. Потім я довго нічого не чув.

О 1:28 ночі поліцейський відчинив двері камери та сказав, що по мене прийшли.

Я вийшов із камери. Батько стояв у коридорі. Він підняв праву руку й розвів пальці віялом. Я підняв ліву руку, розвів пальці віялом, і ми торкнулися пучками. Ми так робимо, бо Батько інколи хоче мене обійняти, але мені не подобається обійматися, тож натомість ми робимо цей жест, який означає, що він мене любить.

Потім поліцейський сказав нам іти за ним коридором до іншої кімнати. У кімнаті стояли стіл і три стільці. Він велів нам проходити в глиб кімнати та сідати за стіл, а сам сів навпроти. На столі стояв звукозаписувач, і я спитав, чи будуть нас допитувати і чи будуть записувати допит на плівку.

– Не думаю, що в цьому виникне потреба, – відповів він.

Він був інспектором. Я про це здогадався, бо на ньому не було уніформи. А також у нього був дуже волохатий ніс. Він мав такий вигляд, наче в ніздрях ховаються дві малесенькі миші[2 - Це не метафора, а порівняння, тобто він дійсно мав такий вигляд, наче в його ніздрях ховалися дві маленькі миші, і якщо ви спробуєте уявити голову чоловіка, у якого з ніздрів стирчать дві малесенькі миші, то зрозумієте, який вигляд мав поліцейський інспектор. Порівняння – це не брехня, тільки якщо це доречне порівняння.]

Він сказав:

– Я поговорив із твоїм татом, і він каже, що ти вдарив поліцейського ненавмисне.

Я нічого не сказав, бо це було не запитання.

– Ти вдарив поліцейського навмисне? – спитав він.

– Так, – підтвердив я.

Він зробив гримасу й сказав:

– Але чи хотів ти зашкодити поліцейському?

Я подумав над цим і відповів:

– Ні. Я не хотів зашкодити поліцейському. Я просто не хотів, щоби він мене торкався.

– Ти ж знаєш, що поліцейських бити не можна? – сказав тоді він.

– Так, знаю, – відповів я.

Кілька секунд він мовчав, а потім спитав:

– Крістофере, це ти вбив собаку?

– Я не вбивав собаку, – відповів я.

– Ти знаєш, що поліцейським не можна брехати і що можна нажити собі дуже великого лиха, якщо так робити? – спитав він.

– Так, – сказав я.

– Добре, а ти знаєш, хто вбив того собаку? – поцікавився він.

– Ні, – заперечив я.

– Ти не брешеш? – спитав він.

– Ні, я ніколи не брешу, – сказав я.

– Гаразд. Я відпущу тебе з попередженням, – промовив тоді він.

– Ви дасте мені документ на кшталт сертифіката, який можна зберігати вдома? – спитав я.

– Ні, попередження означає, що ми зробимо запис про твій вчинок – що ти вдарив поліцейського, але випадково і ти не хотів йому зашкодити, – відповів він.

– Але це було не випадково, – сказав я.

– Крістофере, благаю тебе, – втрутився тоді Батько.

Поліцейський стулив рота, гучно видихнув крізь ніздрі й сказав:

– Якщо ти знов ускочиш у халепу, ми дістанемо цей запис і побачимо, що тобі вже було зроблено попередження, тож ми поставимося до тебе серйозніше. Ти розумієш, що я тобі кажу?

Я відповів, що розумію.

Потім він сказав, що ми можемо йти, встав і відчинив двері, і ми вийшли в коридор до приймального столу, де я забрав свій швейцарський армійський ніж,

шматок дроту, елемент дерев'яної головоломки, 3 пластівці щурячого корму для Тобі, 1,47 фунта, канцелярську скріпку та ключ від вхідних дверей, які були складені в маленький поліетиленовий пакет, а потім ми пішли до машини Батька, яку він припаркував біля відділка, і поїхали додому.

37

Я ніколи не брешу. Мати казала, це тому, що я хороша людина. Але це не тому, що я хороша людина. Це тому, що я не вмю брехати.

Мати була маленькою жінкою, від якої приємно пахло. Інколи вона носила теплу рожеву кофту на блискавці та з невеличкою нашивкою зліва на грудях, на якій було написано: «Берггаус».

Брехня – це коли ти розповідаєш щось таке, чого насправді не було. У певному місці й у певний час може відбутися тільки одна подія. Але існує безліч подій, які не відбулися саме в той час і саме в тому місці. І коли я уявляю щось, чого не було, то одразу починаю думати про всі інші речі, які не сталися.

Наприклад, сьогодні вранці я з'їв вівсяні пластівці й випив гарячий молочний коктейль із полуницею. Але якщо я скажу, що снідав шоколадними подушечками та чашкою чаю[3 - Але я б не став запивати шоколадні подушечки чаєм, оскільки і подушечки, і чай коричневі.], то одразу почну думати про кавові хрустики, лимонад, кашу, газованку «Доктор Пеппер» і про те, як я не снідав у Єгипті, і що в кімнаті не було носорогів, і що Батько не був одягнений у водолазний костюм тощо, і навіть від того, що я про це пишу, мені паморочиться в голові й стає страшно – так само я відчуваюся, коли стою на останньому поверсі дуже високої будівлі, а піді мною тисячі споруд, машин і людей, і моя голова повниться всіма цими речами, і я боюся, що забуду стояти рівно й триматися за поруччя, впаду за край і помру.

Це ще одна причина, із якої мені не подобаються справжні романи, бо це неправдиві історії про речі, яких ніколи не було, і від цього мені паморочиться й стає страшно.

Тому все, що я тут написав, – це правда.

41

Дорогою додому я побачив на небі хмари, тому Чумацького Шляху видно не було.

Оскільки Батькові довелося їхати до поліцейського відділка, – а це було погано, – то я сказав:

– Вибач.

- Усе гаразд, - відповів він.
- Я не вбивав собаку, - промовив я.
- Крістофере, тобі слід триматися подалі від лиха, добре? - сказав тоді він.
- Я не думав, що станеться якесь лихо. Мені подобається Веллінгтон, я йшов привітатися з ним і не знав, що його вбили, - пояснив я.
- Просто спробуй не лізти в чужі справи, - сказав Батько.

Я трохи подумав і відповів:

- Я хочу дізнатися, хто вбив Веллінгтона.
- Ти чув, що я тобі щойно сказав, Крістофере? - спитав Батько.
- Так, я чув, що ти щойно сказав, але коли когось убивають, то треба дізнатися, хто це зробив, аби його покарали, - наполягав я.
- Це ж собака, Крістофере, чорт забирай, просто собака, - сказав він.
- Для мене собаки теж важливі, - відповів я.
- Облиш цю справу, - сказав він.
- Цікаво, чи знайде поліція людину, яка його вбила, і чи покарають її? - не вгавав я.

Тоді Батько стукнув кулаком по керму, і машина трохи вихнула за переривчасту смугу посередині дороги, а він скрикнув:

- Облиш цю справу, заради всього святого!

Я зрозумів, що він розсердився, оскільки він кричав, і я не хотів його сердити, тож мовчав, поки ми не приїхали додому.

Коли ми зайшли крізь парадні двері, я пішов на кухню, взяв для Тобі морквину, піднявся нагору, зачинив двері до своєї кімнати, випустив Тобі й дав йому морквину. Потім я увімкнув комп'ютер, зіграв 76 партій в «Сапера» й закінчив найскладніший рівень за 102 секунди, а це лише на 3 секунди гірше за мій рекорд, який становить 99 секунд.

О 2:07 ночі я вирішив, що хочу випити води з апельсиновим сиропом перед тим, як почистити зуби й лягати спати, тому спустився на кухню. Батько сидів на дивані, дивився телевизор і пив шотландське віскі. Із його очей лилися сльози.

- Тобі сумно через Веллінгтона? - спитав я.

Він довго дивився на мене й дихав носом. Потім озвався:

- Можна й так сказати, Крістофере. Можна й так сказати, авжеж.

Я вирішив залишити його на самоті, бо коли мені сумно, то я хочу бути на самоті.

Тож я більше нічого не сказав. Я просто пішов на кухню, намішав собі води з апельсиновим сиропом і повернувся нагору до своєї кімнати.

43

Мати померла 2 роки тому.

Одного дня я повернувся зі школи, і ніхто не відчинив двері, тож я пішов і дістав потаємний ключ, який ми ховали під вазоном біля чорного входу. Я зайшов у будинок і повернувся до моделі танка «Еарфікс Шерман», яку я тоді складав.

Батько прийшов із роботи за півтори години. У нього є своя фірма, і він займається ремонтом бойлерів і опалювальних систем разом із чоловіком на ім'я Родрі, своїм підлеглим. Він постукав у двері моєї кімнати, прочинив їх і спитав, чи я не бачив Матір.

Я сказав, що не бачив, а він спустився на перший поверх і став телефонувати. Я не чув, про що він говорив.

Потім він піднявся до мене в кімнату й сповістив, що йому треба ненадовго поїхати, але він не знає напевне на скільки. Він сказав, якщо мені щось знадобиться, то я маю дзвонити йому на мобільний телефон.

Його не було 2 ? години. Коли він приїхав, я спустився на перший поверх. Він сидів у кухні й дивився у вікно на задне подвір'я, на сад зі ставком і ржавим залізним парканом, на верхівку дзвіниці церкви на Менстед-стрит, яка схожа на замок, оскільки побудована в романському стилі.

– Боюся, ти ще нескоро побачиш свою маму, – сказав Батько.

Коли він це говорив, то не дивився на мене. Він продовжував дивитися у вікно.

Зазвичай люди дивляться тобі в обличчя, коли звертаються до тебе.

Я знаю, що вони вгадують мої думки, але я не можу вгадати їхні. Це наче сидіти в кімнаті з дзеркалом однобокого спостереження, як у фільмах про шпигунів. Тож мені було затишно, коли Батько говорив зі мною, але на мене не дивився.

– Чому? – спитав я.

Він довго не відповідав, а потім сказав:

– Твою маму довелося покласти в лікарню.

– А ми можемо її навідати? – спитав я, оскільки мені подобаються лікарні. Мені подобаються лікарняні уніформи й пристрої.

– Ні, – відповів Батько.

– Чому ні? – спитав я.

– Їй потрібен спокій. Їй треба побути на самоті, – пояснив він.

– Це психіатрична лікарня? – поцікавився я.

– Ні. Це звичайна лікарня. У неї хворе... хворе серце, – сказав тоді Батько.

– Нам потрібно буде носити їй їжу, – сказав я, оскільки знав, що лікарняна їжа не дуже хороша. Девід зі школи потрапив до лікарні, коли йому робили операцію на нозі, щоби подовжити м'язи на литці, аби він міг краще ходити. І він ненавидів ту їжу, тож щодня його мати носила йому їсти.

Батько знову довго не відповідав і потім додав:

– Я носитиму вдень, поки ти будеш у школі, і віддаватиму лікарям, аби вони передали мамі, гаразд?

– Але ти не вмієш готувати, – зауважив я.

Батько затулив обличчя руками й сказав:

– Крістофере. Слухай. Я купуватиму готові страви в «Маркс і Спенсер» і передаватиму їх мамі. Вони їй до вподоби.

Я сказав, що зроблю листівку з побажаннями швидкого одужання, оскільки їх слід робити людям, які лежать у лікарнях.

Батько пообіцяв, що віднесе її наступного дня.

47

Наступного ранку, поки я їхав автобусом до школи, мені трапилися 4 червоні машини поспіль, а це означало Хороший День, тому я вирішив не сумувати за Веллінгтоном.

Містер Джевонс, шкільний психолог, якось спитав у мене, чому 4 червоні машини поспіль означали Хороший День, 3 червоні машини поспіль – Непоганий День, а 5 червоних машин поспіль – Надзвичайний День, і чому 4 жовті машини поспіль означали Чорний День, а це такий день, коли я ні з ким не розмовляю, сиджу на самоті, читаю книжки, відмовляюсь від ланчу й Не Ризикую. Він сказав, що я дуже логічна людина, і це видно одразу, тож він здивувався, коли дізнався про такий спосіб мислення, бо він не дуже логічний.

Я відповів, що мені подобається, коли речі відбуваються згідно із заведеним порядком. А щоби речі відбувалися в заведеному порядку, треба користуватися логікою. Особливо з числами або під час дискусії. Але існують інші способи дотримуватися порядку. Ось чому в мене є Хороші Дні й Чорні Дні. Я також сказав, що люди, які працюють в офісах, виходять уранці на роботу, бачать сонце, і їм стає радісно. Або вони бачать дощ, і їм стає сумно, але вся різниця полягає в погоді, хоча якщо вони працюють в офісі, то погода не має жодного значення,

гарний у них буде день чи поганий.

Я сказав, що коли Батько вранці прокидається, то завжди вдягає спочатку штани, а потім шкарпетки, хоча це було не логічно, але він завжди так робить, бо йому також подобається дотримуватися порядку. Також щоразу, коли він іде нагору, то перестрибує по дві сходинки за раз і завжди починає з правої ноги.

Містер Джевонс сказав, що я дуже розумний хлопчик.

Я зауважив, що розум тут ні до чого. Просто я помічаю багато речей, а це зовсім не означає бути розумним. Це називається «бути спостережливим». Бути розумним – це коли ти бачиш, як усе було, а потім використовуєш очевидні факти, аби здогадатися про щось нове. Наприклад, про те, що Всесвіт розширюється або хто скоїв убивство. Або коли ти бачиш якесь ім'я англійською, то надаєш кожній літері значення від 1 до 26 ($a = 1$, $b = 2$ тощо), подумки складаєш усі цифри й дізнаєшся, чи не отримав ти просте число, як-то Jesus Christ (151), або Scooby-Doo (113), або Sherlock Holmes (163), або Doctor Watson (167).

Містер Джевонс спитав, чи я почуваюся від цього безпечніше, коли все відбувається згідно з заведеним порядком, і я сказав, що так.

Потім він спитав, чи не подобаються мені переміни. І я відповів, що був би не проти перемін, якби, наприклад, став астронавтом, а це одна з найбільших перемін, які тільки можна уявити. Окрім смерті чи зміни статі.

Він спитав, чи хочу я стати астронавтом, і я відповів, що так, хочу.

Він зауважив, що стати астронавтом дуже важко. Я сказав, що знаю. Треба стати офіцером Військово-повітряних сил, виконувати багато наказів і бути готовим убивати інших людей, а я не зміг би виконувати накази. А ще в мене немає 100 % зору, який потрібен для того, щоби бути пілотом. Але я сказав, що все одно можна бажати чогось такого, що навряд чи станеться.

Террі, старший брат Френсіса з моєї школи, запевняв, що єдина робота, яку мені довірять, – це збирати візки в супермаркеті чи прибирати вісьлюче лайно в притулку для тварин і що ніхто не дозволить децепешникам керувати ракетами, які коштують мільярди фунтів. Коли я розповів це Батькові, він запевнив мене, що Террі заздрить, адже я розумніший за нього. Але так можуть думати тільки дурні, бо ми не змагаємося один з одним. Проте Террі – дурний, отже, *quod erat demonstrandum*, з латини «те, що треба було довести», що означає «таким чином, це доведено».

Я не децепешник, у мене немає дитячого церебрального паралічу, на відміну від Френсіса, який на нього хворий, а, хоч я навряд чи стану астронавтом, збираюся вступити до університету й вивчати математику, або фізику, або математику й фізику (і отримаю єдиний диплом з двох спеціальностей), оскільки мені подобаються математика й фізика і я дуже здібний до них. А Террі не вступить до університету. Батько каже, що Террі, імовірно, потрапить до в'язниці.

У Террі на руці є татування у вигляді серця, проколотого посередині ножем.

Але це називають відхилення від теми, і зараз я повернуся до того, що в мене був Хороший День.

Оскільки це був Хороший День, я вирішив, що спробую дізнатися, хто вбив Веллінгтона, оскільки Хороший День призначений для планування й утілення проєктів.

Коли я розповів це Шивон, вона сказала:

– Ну, сьогодні ми все одно будемо писати твори, тож чому б тобі не написати, як ти знайшов Веллінгтона й потрапив до поліцейського відділка.

Саме тоді я почав писати цю книжку.

А Шивон пообіцяла, що допоможе мені з орфографією, граматикою та примітками.

53

Мати померла за два тижні.

Я так і не відвідав її в лікарні, але Батько приносив додому багато іжі з магазину «Маркс і Спенсер». Він казав, що Мати мала непоганий вигляд і, здавалося, починала одужувати. Вона передавала, що дуже сильно мене любить, і поставила листівку з побажанням швидкого одужання на столик біля ліжка. Батько сказав, що вона їй дуже сподобалася.

На листівці були намальовані машини. Ось який вона мала вигляд:

Я зробив її в школі з місіс Пітерс, яка викладає образотворче мистецтво, і це була ліногравюра: коли ти щось малюєш на шматку лінолеуму, місіс Пітерс потім вирізає його по контуру, а ти мастиш лінолеум чорнилом і притискаєш його до паперу. Ось чому всі машини мають один і той самий вигляд, оскільки я зробив одну машину й притиснув її до паперу 9 разів. Зробити багато машин спало на думку місіс Пітерс, і ця ідея мені сподобалася. Я розфарбував усі машини червоним кольором, щоби в Матері був Над-над-надзвичайний День.

Батько сказав, що вона померла від серцевого нападу, і це було неочікувано.

– Від якого типу серцевого нападу? – спитав я, оскільки здивувався.

Матері було лише 38 років, а серцеві напади зазвичай бувають у літніх людей, а Мати вела активний спосіб життя, їздила на велосипеді, споживала здорову їжу, багату на клітковину з низьким вмістом насичених жирів, як-то: курятина, овочі та м'ясо.

Батько сказав, що він не знає, який саме серцевий напад у неї стався, і що зараз

був недоречний час, аби ставити такі запитання.

Я припустив, що, можливо, це була аневризма.

Серцевий напад – це коли якісь серцеві м'язи не отримують достатньо крові й відмирають.

Існує два основних типи серцевих нападів. Перший – це емболія. Це коли кров'яний згусток блокує одну з судин, що несуть кров до серцевих м'язів. І цього можна уникнути, якщо приймати аспірин і їсти рибу. Ось чому в ескімосів не буває серцевих нападів такого типу, бо вони харчуються рибою, а риба перешкоджає згортанню крові, але якщо вони сильно поріжуться, то можуть стекти кров'ю.

Проте аневризма – це коли кровоносна судина рветься і кров не надходить до серця, оскільки відбувається витікання.

Можна отримати аневризму, коли в кровоносній судині є слабке місце, як, наприклад, у місіс Гардисті, яка жила в 72-му будинку на нашій вулиці. У неї було слабке місце в стінці кровоносної судини шиї, і вона померла просто через те, що повернула назад голову, коли паркувала машину на автостоянці.

З іншого боку, то могла бути емболія, оскільки кров скоріше згортається, коли ти лежиш протягом довгого часу, як, наприклад, у лікарні.

– Мені шкода, Крістофере, мені справді дуже шкода.

Але він не був у цьому винен.

Потім почала приходити місіс Шиерс і готувати нам вечерю. Вона носила сандалі, джинси й футболку, на якій було написано «ВІНДСЕРФ і КОРФУ» і намальовано серфера.

Коли Батько сідав, то вона ставала поруч із ним, притискала його голову до своїх грудей і казала:

– Нумо, Еде. Ми це переживемо.

А потім вона готувала нам спагеті з томатним соусом.

Після вечері вона грала зі мною в «Скрабл», і одного разу я виграв із рахунком 247 до 134.

59

Я вирішив, що дізнаюся, хто вбив Веллінгтона, попри те що Батько наказав мені не лізти в чужі справи.

Це тому, що я не завжди роблю те, що мені кажуть.

А це тому, що коли люди кажуть тобі, що робити, то їхні вказівки зазвичай

бувають плутаними й не мають жодного сенсу.

Наприклад, вони часто просять «зберігати тишу», але не кажуть, як довго треба зберігати тишу. Або ти бачиш знак, на якому написано «НЕ ХОДИТИ ПО ГАЗОНАХ», хоча насправді там має бути написано «НЕ ХОДИТИ ПО ГАЗОНАХ НАВКОЛО ЦЬОГО ЗНАКУ» або «НЕ ХОДИТИ ПО ГАЗОНАХ ПО ВСЬОМУ ПАРКУ», оскільки є багато газонів, по яких можна ходити.

Люди також постійно порушують правила. Наприклад, Батько часто їздить швидше від 30 миль/год у зоні обмеження швидкості руху до 30 миль/год, а інколи він сідає за кермо після того, як випив, і не завжди користується паском безпеки, коли веде свій фургон. У Біблії сказано «Не вбий», але ж були хрестові походи, дві світові війни, війна в Перській затоці, і під час цих подій християни постійно вбивали людей.

Також я не розумію, що має на увазі Батько, коли каже: «Не лізь у чужі справи», оскільки я не знаю, що означає «чужі справи», і я маю багато справ з іншими людьми: у школі, магазині, автобусі, а робота Батька полягає в тому, щоби ходити по чужих будинках і лагодити чужі бойлери й опалювальні системи. І все це – чужі справи.

Шивон розуміє. Коли вона просить мене чогось не робити, то чітко каже, чого саме не можна робити. Мені це подобається.

Наприклад, якось вона сказала: «Ти ніколи не повинен стусати Сару чи бити її якимось іншим чином, Крістофере. Навіть якщо вона вдарить тебе кулаком. Якщо вона знову тебе вдарить, то відсунься від неї, стій спокійно та рахуй від 1 до 50, а потім ти маєш піти до мене й розповісти, що вона зробила, або ж розповісти про це якомусь іншому вчителю».

Або одного разу вона сказала: «Якщо тобі захотілося покататися на гойдалці, а там уже є діти, то ти ніколи не повинен штовхати їх із гойдалки. Ти мусиш спитати їх, чи можна тобі покататися. А потім ти маєш почекати, поки вони закінчать».

Але коли інші люди просять тебе чогось не робити, то їм не подобається говорити це саме таким чином. Тому я сам вирішую, що буду робити, а чого не буду.

Того вечора я пішов до будинку місіс Шиерс, постукав у двері й став чекати, поки вона відчинить.

Коли вона відчинила двері, то тримала чашку чаю й була вдягнена в капці з овечої шкіри. Вона, напевне, дивилася вікторину по телебаченню, оскільки телевізор був увімкнений і я розчув, як хтось каже: «Столиця Венесуели – це: а) Маракас; б) Каракас; в) Богота й г) Джорджтаун». І я знав, що це Каракас.

– Крістофере, не думаю, що мені дуже кортить тебе зараз бачити, – сказала вона.

– Я не вбивав Веллінгтона.

– Що ти тут робиш? – спитала вона.

– Я хотів прийти й сказати вам, що не вбивав Веллінгтона. А також я хочу дізнатися, хто його вбив.

Трохи чаю з її чашки пролилося на килим.

– Ви знаєте, хто вбив Веллінгтона? – спитав я.

Вона не відповіла на моє запитання. Вона просто сказала:

– До побачення, Крістофере.

І зачинила двері.

Тоді я вирішив провести невелике детективне розслідування.

Я бачив, що вона за мною спостерігала й чекала, поки я піду, оскільки помітив, як вона стояла в коридорі по інший бік матованого скла вхідних дверей. Стежкою я вийшов за межі саду. Потім озирнувся й побачив, що в холі її немає. Я переконався, що мене ніхто не помітить, переліз через паркан і пішов попід стіною будинку до заднього подвір'я, де стояв сарай, у якому вона зберігала садове приладдя.

На сараї висів замок, і я не міг потрапити всередину, тому підійшов до вікна в боковій стіні. Там мені трохи пощастило. Коли я зазирнув у вікно, то розгледів вила – такі самі, як і ті, що стирчали з Веллінгтона. Вони лежали на лаві біля вікна, і їх уже встигли почистити, оскільки на зубцях не було крові. Я також розгледів інші інструменти: лопату, граблі й такі великі садові ножиці, якими люди підрізають гілки, до яких не можуть інакше дотягнутися. І всі вони мали однакові зелені пластикові рукоятки, як на вилах. Це означало, що вили належать місіс Шиерс. Або це так, або я потраплю в Глухий Кут, а це буває, коли трапляються підказки, з яких ти робиш хибні висновки, або те, що схоже на підказку, але насправді нею не є.

Я замислився, чи не вбила Веллінгтона сама місіс Шиерс. Але якби вона сама його вбила, то чого б тоді вибігла зі свого дому з криком: «Що ж ти, бляха, наробив із моїм собакою?»

Я вирішив, що місіс Шиерс, імовірніше, не вбивала Веллінгтона. Але хто б його не вбив, він зробив це за допомогою вил місіс Шиерс. А сарай було замкнено. Це означало, що хтось мав ключ від сараю місіс Шиерс, або вона його замкнула, або забула вила в саду.

Я почув якийсь шум, озирнувся й побачив місіс Шиерс, яка стояла на моріжку й дивилася на мене.

– Я прийшов подивитися, чи є в сараї вила, – пояснив я.

– Якщо ти не підеш, то я знову викличу поліцію, – заявила вона.

Тож я пішов додому.

Коли я повернувся, то привітався з Батьком, пішов нагору, погодував Тобі, свого щура, і мені було радісно, оскільки я був детективом і розслідував справу.

Місіс Форбс зі школи сказала, що коли Мати померла, то вона пішла до раю. Це тому, що місіс Форбс дуже стара й вірить у рай. Вона носить спортивні штани, оскільки каже, що вони зручніші за звичайні. А ще в неї одна нога трохи коротша за другу внаслідок аварії на мотоциклі.

Але коли Мати померла, то вона не пішла до раю, бо раю не існує.

Чоловік місіс Пітерс – вікарій, якого звати Отець Пітерс. Інколи він приходить до нас у школу, аби поговорити з нами, і я спитав його, де рай, а він відповів:

– Не в цьому Всесвіті. Це зовсім інше місце.

Отець Пітерс інколи кумедно цокає язиком, поки думає. А ще він курить сигарети – це відчутно в його диханні, і мені це не подобається.

Я сказав, що поза межами нашого Всесвіту нічого немає і що не існує ніякого іншого місця. Хоча щось може бути, якщо пройти крізь чорну діру, але чорна діра є тим, що називається Сингулярність, а це означає, що неможливо дізнатися, що по той бік, оскільки гравітація в чорній дірі така сильна, що навіть електромагнітні хвилі не можуть звідти вийти, а саме електромагнітні хвилі збирають для нас інформацію про речі, які дуже далеко. І якби рай був по інший бік чорної діри, то мерців треба було б запускати в космос на ракетах, аби їх туди доставити, а цього не відбувається, інакше б люди помітили.

Я гадаю, що люди вірять у рай, оскільки їм не подобається думка про смерть, оскільки вони хочуть жити далі, а ще їм не подобається думка про те, що в їхні будинки заселяться інші люди та викинуть їхні речі на звалище.

Отець Пітерс сказав:

– Ну, коли я кажу, що рай не в цьому Всесвіті, то це в переносному сенсі. Мабуть, це насправді означає, що вони з Богом.

– А де тоді Бог? – спитав я.

І Отець Пітерс пообіцяв, що ми поговоримо про це якось іншим разом, коли буде більше часу.

Ось що насправді відбувається, коли ти помираєш: мозок припиняє працювати, а тіло розкладається, як сталося з Кроликом, який помер, і ми поховали його в землі в дальньому кутку саду. Усі його молекули розпалися на інші молекули, вони пішли в землю, їх з'їли хробаки, і вони потрапили в рослини, і якщо за 10 років піти й вирити яму на тому самому місці, то ти не знайдеш нічого, окрім скелета. А за 1000 років зникне і скелет. І це добре, бо Кролик тепер став частиною квітів, яблуні й куща глоду.

Коли люди помирають, їх інколи кладуть у домовини, а це означає, що вони не змішаються з землею, поки не прогниє дерево тої домовини.

Але тіло Матері піддали кремації. Це означає, що її поклали в домовину, спалили,

змололи, перетворили на попіл і дим. Я не знаю, що відбулося з попелом і не зміг запитати в крематорії, оскільки мене не було на похороні. Але дим виходить крізь димар і потрапляє в повітря, і я інколи дивлюся на небо й думаю про те, що молекули Матері там, або в хмарах над Африкою чи Антарктикою, або спускаються зливою на дощові ліси в Бразилії, або випадають десь снігом.

67

Наступного дня була субота, а в суботу я нічого особливого не роблю, якщо тільки Батько не возить мене на вилазку до озера з човнами або до садівницького магазину, але цієї суботи Англія грала в футбол проти Румунії, а це означало, що ми не збиралися їхати на вилазку, оскільки Батько хотів подивитися матч по телебаченню. Тому я вирішив продовжити своє розслідування.

Я вирішив піти й попитати в кількох людей, які жили на нашій вулиці, чи не бачили вони, хто вбив Веллінгтона, і чи не помітили вони нічого дивного, що відбувалося надворі в четвер уночі.

Зазвичай я не розмовляю з незнайомцями. Мені не подобається говорити з незнайомцями. Це не через правило «Стережіться незнайомця», про яке нам розповідають у школі. Це коли незнайомий чоловік пропонує тобі цукерку чи покататися на машині, оскільки хоче мати з тобою секс. Мене це не хвилює. Якби до мене торкнувся незнайомий чоловік, я б його вдарив, а я можу дуже сильно бити. Наприклад, коли я стусонув Сару через те, що вона смикнула мене за волосся, то вдарив так, що вона знепритомніла, дістала струс мозку і її довелося відправити в лікарню до відділу невідкладної допомоги. А також я завжди ношу в кишені свого швейцарського армійського ножа, а в ньому є пилка, якою можна відрізати людині пальці.

Мені не подобаються незнайомці, оскільки мені не подобаються люди, яких я раніше не зустрічав. Їх важко зрозуміти. Це наче перебувати у Франції, куди ми якось поїхали в туристичний табір на відпочинок, коли Мати була жива. І мені там дуже не подобалося, оскільки коли я був у магазині, ресторані чи на пляжі, то зовсім не розумів, що кажуть інші люди, і це було страшно.

Я довго звикаю до людей, яких щойно побачив. Наприклад, коли до нашої школи приходить на роботу новий персонал, то я цілими тижнями з ними не розмовляю. Я просто слідкую за ними, поки не переконаюся, що вони безпечні. Потім я ставлю їм запитання про них самих, наприклад: чи є в них домашні тварини, який у них улюблений колір і що вони знають про космічні місії «Аполлон», прошу накреслити план їхніх будинків і цікавлюся, яку машину вони водять, аби познайомитися з ними. І потім я не заперечую, якщо вони перебувають зі мною в одній кімнаті, і мені не потрібно весь час за ними стежити.

Тому говорити з іншими людьми на нашій вулиці – це був сміливий вчинок. Але якщо ти збираєшся вести розслідування, то треба бути сміливим, тож я не мав вибору.

Перш за все я склав план нашого кварталу на вулиці, яка називається Рендольф-стрит, ось він:

Потім я пересвідчився, що мій швейцарський армійський ніж лежить у кишені, вийшов із дому й постукав у двері № 40 навпроти будинку місіс Шиерс, а це означає, що ці сусіди мали найбільші шанси щось побачити. Люди, які живуть у будинку № 40, звуться Томпсонами.

Мені відчинив містер Томпсон. На ньому була футболка з надписом:

ПИВО

допомагає страхопудам

вести статеве життя

вже 2000 років

– Чим я можу тобі допомогти? – поцікавився містер Томпсон.

– Ви не знаєте, хто вбив Веллінгтона? – спитав я.

Я не дивився йому в обличчя. Мені не подобається дивитися людям в обличчя, особливо якщо це незнайомці. Кілька секунд він мовчав.

– Ти хто? – зрештою заговорив він.

– Я Крістофер Бун з 36-го будинку, і я вас знаю. Ви містер Томпсон, – відповів я.

– Я брат містера Томпсона, – сказав він.

– Ви не знаєте, хто вбив Веллінгтона? – спитав я.

– І хто ж такий цей, бляха, Веллінгтон?

– Собака місіс Шиерс. Місіс Шиерс живе в будинку № 41, – відповів я.

– Хтось убив собаку? – спитав він.

– Вилами, – сказав я.

– Господи Ісусе!

– Садовими вилами, – додав я на випадок, якщо він вирішив, що йшлося про граблі з чотирма зубцями для перегною. Потім я знову спитав:

- Ви не знаєте, хто його вбив?
- Не маю жодного уявлення, чорт забирай, - відповів він.
- Ви не бачили нічого підозрілого в четвер уночі? - продовжив я.
- Слухай, синку, мені здається, тобі не слід ходити по людях і питати такі речі, - сказав він.
- Я гадаю, що слід, оскільки я хочу дізнатися, хто вбив Веллінгтона, а ще я пишу про це книжку, - пояснив я.
- Ну, у четвер я був у Колчестері, тож питай деінде, - порадив він.
- Дякую, - сказав я й пішов.

У будинку № 42 двері ніхто не відчинив.

Я бачив людей, які жили в будинку № 44, але не знав, як їх звати. Вони були чорношкірі, і там жили чоловік, пані й двоє дітей, хлопчик і дівчинка. Пані відчинила двері. На ній були черевики, схожі на армійські, а на зап'ястку дзеленчало 5 браслетів, зроблених зі сріблястого металу.

- Тебе звати Крістофер, чи не так? - сказала вона.

Я відповів, що так, і спитав, чи не знає вона, хто вбив Веллінгтона. Вона знала, хто такий Веллінгтон, тому мені не довелося пояснювати, і вона чула, що його вбили.

Я спитав, чи помітила вона щось підозріле в четвер уночі, що би могло допомогти розслідуванню.

- Наприклад? - спитала вона.

- Наприклад, незнайомці. Або крики, наче хтось сварився, - відповів я.

Але вона сказала, що нічого не чула й не бачила.

А потім я вирішив спробувати те, що називається Змінити Тактику, і спитав її, чи вона не знає нікого, хто хотів би засмутити місіс Шиерс.

- Може, тобі слід поговорити про це зі своїм татом, - запропонувала вона.

А я пояснив їй, що не можу поговорити зі своїм татом, оскільки це таємне розслідування, бо він наказав мені не лізти в чужі справи.

- Ну, може, він мав рацію, Крістофере.

- Отож, ви не знаєте нічого, що б допомогло розслідуванню, - сказав я.

- Ні, - відповіла вона, а потім додала: - Будь обережним, юначе.

Я пообіцяв, що буду обережним, подякував їй за відповіді на мої запитання й пішов до будинку № 43, який стоїть поруч із домом місіс Шиерс.

У будинку № 43 жили містер Вайз і його мати, яка була в інвалідному візочку, і саме тому він мав жити з нею, щоби супроводжувати її по крамницях і всюди її возити.

Двері відчинив містер Вайз. Від нього пахло потом, старим печивом та зіпсованим попкорном, а так пахнуть, коли дуже довго не мийуться, так пахне Джейсон із моєї школи, бо він із бідної родини.

Я спитав містера Вайза, чи знає він, хто вбив Веллінгтона в четвер уночі.

– Трясця його матері, а поліцейські дедалі молодшають, чи не так? – відповів він і засміявся.

Мені не подобається, коли люди з мене сміються, тож я розвернувся й пішов.

Я не стукав у двері № 38, що поруч із нашим будинком, оскільки ті люди вживають наркотики й Батько каже, щоби я ніколи не розмовляв із ними, тож я не розмовляю. А вночі вони голосно вмикають музику й інколи лякають мене, коли я бачу їх на вулиці. І той будинок насправді їм не належить.

Потім я помітив стару пані, яка живе в будинку № 39, що на протилежному боці вулиці від оселі місіс Шиєрс. Вона була в саду біля ганку й підрізала живопліт електричним секатором. Її звали місіс Александер. У неї є собака. Це такса, і тому та пані мала бути хорошою людиною, оскільки їй подобаються собаки. Але собаки в саду не було. Він був у будинку.

На місіс Александер були джинси й кросівки, які старі люди зазвичай не носять. На джинсах засохла земля. А кросівки були фірми «Нью-беленс». А шнурівки червоні.

Я підійшов до місіс Александер і спитав:

– Вам щось відомо про вбивство Веллінгтона?

Вона вимкнула електричний секатор і сказала:

– Боюся, тобі доведеться повторити своє запитання. Я трохи глухувата.

Тож я повторив:

– Вам щось відомо про вбивство Веллінгтона?

– Я вчора про це дізналася. Жах. Справжній жах, – відповіла вона.

– Ви знаєте, хто його вбив? – спитав я.

– Ні, не знаю, – відказала вона.

– Хтось має знати, оскільки той, хто вбив Веллінгтона, знає, що він це зробив. Якщо тільки він не божевільний та гадки не мав, що робить. Або якщо в нього амнезія, – сказав я.

– Ну, ти, мабуть, правий, – погодилася вона.

– Дякую, що допомогли мені з розслідуванням.

– Тебе звати Крістофер, чи не так? – спитала вона.

– Так. Я живу в будинку № 36, – відповів я.

– Ми з тобою раніше ніколи не розмовляли, так? – спитала вона.

– Ні, не розмовляли. Мені не подобається розмовляти з незнайомцями. Але зараз я веду детективне розслідування, – пояснив я.

– Я щодня тебе бачу, коли ти йдеш до школи, – промовила вона.

Я нічого на це не відповів, і тоді вона сказала:

– Це дуже мило з твого боку, що ти зайшов привітатися.

Я також нічого на це не відповів, оскільки місіс Александер займалася тим, що називається «теревенити», це коли люди кажуть одне одному речі, які не є запитаннями чи відповідями і їхні фрази не пов'язані між собою. Потім вона додала:

– Навіть якщо ти просто ведеш детективне розслідування.

І я знову їй подякував.

Я вже збирався йти, коли вона сказала:

– У мене є онук твого віку.

Я спробував потеревенити:

– Мені 15 років, 3 місяці й 3 дні.

– Ну, майже твого віку, – відповіла вона.

Потім ми трохи помовчали, і вона спитала:

– У тебе немає собаки, чи не так?

– Ні, – відповів я.

– Мабуть, тобі б хотілося мати собаку? – поцікавилася вона.

– У мене є щур, – відповів я.

– Щур? – перепитала вона.

– Його звати Тобі.

– А-а, – протягнула вона.

Тоді я сказав:

– Більшість людей не люблять щурів, оскільки вони вважають, що щури переносять такі хвороби, як бубонна чума. І це лише тому, що вони жили в каналізації й забиралися на кораблі, які припливали з чужих земель, де були невідомі хвороби. Але щури дуже чепурні. Тобі постійно вмивається. І його не треба вигулювати. Я просто пускаю його побігати по своїй кімнаті, щоби він робив фізичні вправи. А інколи він сидить у мене на плечі або ховається в рукаві, наче в лігві. Але на волі щури не живуть у лігвах.

– Ти не хочеш зайти до мене на чай? – запитала місіс Александер.

– Я не заходжу в чужі будинки, – відповів я, і вона запропонувала:

– Ну, може, я винесу щось надвір. Ти любиш воду з лимоновим сиропом?

– Мені подобається тільки апельсиновий сироп, – відповів я.

– На щастя, у мене є трохи. А як щодо «баттенберга»? – спитала вона.

– Не знаю, оскільки я не знаю, що таке «баттенберг».

– Це такий торт. Посередині на ньому є чотири рожеві й жовті квадратики, а по краях – марципанова глазур, – пояснила вона.

– Це видовжений торт, квадратний у поперечному перерізі, який поділено на однакові різнокольорові квадрати, розташовані за шаховим порядком? – спитав я.

– Так, мабуть, його можна й так описати, – відповіла вона.

– Гадаю, мені сподобаються рожеві квадрати, але не жовті, оскільки я не люблю жовтий колір. І я не знаю, що таке марципан, тож не знаю, чи він мені сподобається, – сказав я.

– Боюсь, марципан також жовтий. Може, мені варто натомість принести печиво. Тобі подобається печиво? – спитала вона.

– Так. Певні види печива, – відповів я.

– Я принесу різне, на вибір, – пообіцяла вона.

Вона повернулася та пішла до будинку. Вона рухалася дуже повільно, бо була старою пані, і перебувала всередині понад 6 хвилин, тож я почав нервуватися, оскільки не знав, що вона робить у будинку. Я погано її знав, щоби напевне сказати, чи вона не збрехала про апельсиновий сироп і торт «баттенберг». І я подумав, що вона може подзвонити в поліцію і тоді в мене будуть серйозні проблеми через попередження.

Тому я пішов.

Коли я переходив вулицю, то мені сяйнула думка про те, хто міг убити Веллінгтона.

Я уявив собі Послідовність Міркувань, яка мала такий вигляд:

1. Хтось убив собаку, оскільки:

а) він ненавидів собаку;

б) він був божевільним;

в) він хотів засмутити місіс Шиерс.

2. Я не знаю нікого, хто б ненавидів Веллінгтона, тож імовірно, що у випадку а) його вбив незнайомець.

3. Я не знаю жодного божевільного, тож імовірно, що у випадку б) його також убив незнайомець.

4. Більшість убивць знайомі зі своїми жертвами. Власне кажучи, скоріш за все, тебе вб'є член твоєї власної родини на Різдво. Це факт. Тому імовірно, що Веллінгтона вбив хтось, кого він знав.

5. У випадку в) я знав лише одну людину, якій не подобалася місіс Шиерс, і це був містер Шиерс, який справді дуже добре знав Веллінгтона.

Це означає, що містер Шиерс став моїм Головним Підозрюваним.

Містер Шиерс був одружений із місіс Шиерс, і ще два роки тому вони жили разом. Потім містер Шиерс пішов і не повернувся. Саме тому місіс Шиерс часто приходила й готувала нам їсти, коли померла Мати, оскільки їй більше не треба було готувати для містера Шиерса, не треба було сидіти вдома та бути його дружиною. А ще Батько сказав, що їй потрібне товариство і що вона не хотіла лишатися сама.

Інколи місіс Шиерс у нас ночувала, і мені це подобалося, бо тоді вона прибирала, розставляла банки, сковорідки й каструлі на кухонних полицях за розміром, завжди повертала їх етикетками й надписами назовні, складала ножі, виделки й ложки у відповідні відділи кухонної шухляди. Але вона курила сигарети й говорила багато речей, які я не розумів, наприклад: «Піду задам хропака», «Такий дубак, що хоч тарганів мори» та «Гайда зварганимо щось приточити». Мені не подобалося, коли вона так говорила, бо я не розумів, що вона мала на увазі.

І я не знаю, чому містер Шиерс покинув місіс Шиерс, оскільки мені ніхто про це не розповідав. Але коли люди одружуються, то хочуть жити разом і мати дітей, а якщо вони одружуються в церкві, то обіцяють бути разом, поки смерть не розведе їх. А якщо вони не хочуть жити разом, то треба розлучатися, а так трапляється тому, що хтось із подружжя мав секс із кимось іншим, або вони сваряться, або ненавидять одне одного й більше не хочуть жити в одному будинку й мати дітей. І містер Шиерс не хотів більше жити в одному будинку з місіс Шиерс, тож він напевне її ненавидів і міг повернутися й убити собаку, аби її засмутити.

Я вирішив спробувати дістати більше інформації про містера Шиерса.

Усі діти в моїй школі – дурні. Тільки мені не можна їх так називати, навіть якщо вони справді дурні. Мені доводиться казати, що в них труднощі з навчанням чи особливі потреби. Але це також дурниці, тому що всі мають труднощі з навчанням, оскільки складно вивчити французьку мову чи зрозуміти теорію відносності, а ще всі мають особливі потреби, наприклад Батько, який завжди носить із собою невелику упаковку штучного підсолоджувача й додає його до кави, аби не гладшати, або місіс Пітерс, яка носить бежевий слуховий апарат, або Шивон, яка має такі товсті окуляри, що голова починає боліти, якщо їх вдягнеш, і ні про кого з них не кажуть, що вони мають Особливі Потреби, хоча особливі потреби в них є.

Але Шивон сказала, що треба вживати саме ці слова, оскільки раніше таких дітей, з якими я зараз ходжу до школи, називали відсталими, дебілами та ідіотами. А це також дурниці, бо інколи діти з сусідньої школи бачать нас надворі, коли ми виходимо з автобуса, і кричать: «Особливі Потреби! Особливі Потреби!» Але я не зважаю на це, оскільки не дослухаюся до того, що кажуть інші люди, тільки палки мені можуть кістки поламати, і я завжди ношу з собою свого швейцарського армійського ножа, і якщо мене хтось ударить, то я вб'ю нападника, і це буде самооборона, тому в тюрму мене не посадять.

І я доведу, що я не дурний. Наступного місяця я складу екзамен з математики рівня «А» і отримаю оцінку «А». У нашій школі ще ніхто не складав екзаменів рівня «А», а директор, місіс Гасконь, узагалі спочатку не хотіла, щоби я його складав. Вона сказала, що в них немає матеріальної бази, аби проводити іспити рівня «А». Але Батько став сперечатися з місіс Гасконь і дуже розсердився. Місіс Гасконь пояснила, що вона не хоче ставитися до мене по-особливому, бо тоді всі інші діти в школі також захочуть, щоби до них ставилися по-особливому, а це спричинить прецедент. І я завжди можу скласти екзамен рівня «А» пізніше, коли мені виповниться 18.

Коли місіс Гасконь говорила ці речі, ми з Батьком сиділи в її кабінеті, і тоді він сказав:

– А вам не здається, що у Крістофера й так не життя, а лайно? То ви навіть цю нагоду хочете йому пересрати. Господи Ісусе, це ж єдина справа, до якої він дійсно годиться.

Тоді місіс Гасконь сказала, що вони з Батьком поговорять про це іншим разом, коли залишаться сам на сам. А Батько спитав її, чи вона збиралася сказати щось таке, що соромилася говорити в моїй присутності, і вона відповіла, що ні, тож він сказав:

– То кажіть усе зараз.

І вона пояснила, що для того, аби я складав екзамен рівня «А», треба виділити когось зі співробітників, щоби він сидів зі мною в окремій кімнаті. А Батько сказав, що заплатить \$50 тому, хто залишиться зі мною в школі після занять, і жодні відмови його не влаштують. Вона відповіла, що їй треба про це подумати. Наступного тижня вона зателефонувала Батькові додому й повідомила, що я зможу скласти іспит рівня «А» і Отець Пітерс буде, що називається, спостерігачем.

А після того як я складу екзамен з математики рівня «А», хочу скласти екзамен із

вищої математики й фізики рівня «А», тоді я зможу вступити до університету. У нашому місті, яке називається Свіндон, немає університетів, бо це невеликий населений пункт. Тож нам доведеться переїхати до іншого міста, де є університет, оскільки я не хочу жити сам або в одному помешканні зі студентами. Але все гаразд, оскільки Батько також хоче переїхати до іншого міста. Інколи він каже щось на кшталт: «Нам треба забиратися з цього містечка, малий». Або щось на кшталт: «Свіндон – це дірка в сраці світу».

Потім, коли я отримаю диплом з математики, або з фізики, або з математики й фізики, то почну працювати, зароблятиму багато грошей і зможу платити робітникові, який би за мною доглядав, готував їсти й прав мої речі, або я знайду жінку, ми з нею поберемося, вона стане моєю дружиною й готуватиме мені їсти, тож у мене буде компанія і я не буду жити один.

73

Раніше я гадав, що Мати й Батько можуть розлучитися. Це тому, що вони часто сварилися, а інколи ненавиділи одне одного. Це через стрес, який вони діставали в результаті того, що доглядали за людиною з Розладами Поведінки, як у мене. У мене було багато Розладів Поведінки, але зараз уже менше, оскільки я подорослішав і можу самостійно приймати рішення й робити такі речі, як виходити з дому чи купляти щось у магазині в кінці вулиці.

Ось які в мене Розлади Поведінки:

А. Не розмовляю з людьми протягом довгого часу[4 - Якимось я ні з ким не розмовляв упродовж 5 тижнів.]

Б. Нічого не їм і не п'ю протягом довгого часу[5 - Коли мені було 6 років, то Мати змушувала мене пити полуничні коктейлі для схуднення з мірчої склянки, і ми влаштовували змагання з того, як швидко я зможу випити чверть літра.]

В. Не люблю, коли мене торкаються.

Г. Кричу, коли я сердитий чи спантеличений.

Г. Мені не подобається перебувати в дуже малих приміщеннях з іншими людьми.

Д. Б'ю речі, коли я сердитий чи спантеличений.

Е. Стогну.

Є. Мені не подобаються жовті та коричневі речі, я відмовляюся торкатися жовтих і коричневих речей.

Ж. Відмовляюся користуватися своєю зубною щіткою, якщо її хтось торкався.

З. Не їм, якщо різні види їжі на тарілці торкаються одне одного.

И. Не помічаю, коли люди на мене сердяться.

І. Не всміхаюся.

Й. Кажу такі речі, які інші люди вважають грубими[6 - Люди кажуть, що треба завжди говорити правду. Але вони не дотримуються цього правила, оскільки не можна казати старим людям, що вони старі, і не можна казати людям, що від них погано пахне або що дорослий пукнув. І не можна казати: «Ти мені не подобаєшся», якщо тільки та людина не заподіяла тобі лиха.].

К. Роблю дурниці[7 - Дурниці – це такі речі, як, наприклад, вивалити на кухонний стіл банку арахісового масла та розрівняти його ножом так, щоб воно рівномірно покривало стіл до самих країв, або палити речі на газовій плиті, щоб подивитися, що з ними станеться, як-то: черевики, фольгу чи цукор.].

Л. Б'ю інших людей.

М. Ненавиджу Францію.

Н. Їжджу на Материній машині[8 - Я так вчинив лише раз і позичив тоді ключі, коли вона поїхала до міста на автобусі, а я ніколи раніше не водив машину, і мені було 8 років і 5 місяців, тож я врізався в стіну, а машини більше немає, оскільки Мати померла.].

О. Серджуся, якщо хтось пересуває меблі[9 - Дозволяється пересувати стільці й стіл на кухні, оскільки це інша справа, але в мене паморочиться голова й мене починає нудити, коли хтось пересуває диван або стільці у вітальні або ідальні. Мати постійно так робила, коли працювала з пилососом, тож я накреслив спеціальний план розташування всіх меблів і вимірив відстані, а після прибирання розставляв меблі по своїх місцях й почувався краще. Але з тих пір, як Мати померла, Батько не брався до пилососа, і це добре. Якось місіс Шиєрс спробувала ввімкнути пилосос, але я почав стогнати, а вона накричала на Батька й більше ніколи цього не робила.].

Інколи Мати й Батько дуже сердилися через такі речі й починали кричати на мене або одне на одного.

Інколи Батько казав: «Крістофере, якщо ти не будеш поводитися по-людськи, то, чесне слово, я з тебе три шкури спущу» або Мати казала: «Господи, Крістофере, я серйозно замислююсь над тим, аби здати тебе до інтернату», а ще Мати казала: «Ти мене скоро в могилу заженеш».

Коли я повернувся додому, Батько вже приготував для мене вечерю й сидів за столом у кухні. На ньому була картата фланелева сорочка. На вечерю були печена квасоля, броколі та два шматки шинки, і вони були викладені на тарілці так, що

не торкалися одне одного.

– Де ти був? – спитав Батько.

– Я був надворі, – відповів я. Це називається «безвинна брехня». Безвинна брехня – це зовсім не брехня. Це коли ти кажеш правду, але не всю. Це означає, що все, що ми говоримо, – це безвинна брехня, наприклад, мене питають: «Чим ти хочеш сьогодні займатися, Крістофере?», а я відповідаю: «Хочу малювати з місіс Пітерс», але я не кажу: «Я хочу з'їсти свій ланч, сходити в туалет, піти додому після школи, погратися з Тобі, повечеряти, погратися на комп'ютері й лягти спати». Тож я припустився безвинної брехні, оскільки знав, що Батько не хоче, аби я був детективом.

– Мені щойно дзвонила місіс Шиерс, – повідомив Батько.

Я почав їсти свою печену квасолю, броколі й два шматки шинки.

– Якого біса ти роздивлявся в неї в саду? – спитав тоді Батько.

– Я проводив розслідування, оскільки хотів дізнатися, хто вбив Веллінгтона, – відповів я.

– Крістофере, скільки разів я маю тобі казати? – знову спитав Батько.

Печена квасоля, броколі й шинка вистигли, але мені було байдуже. Я їм дуже повільно, і їжа майже завжди холодне.

– Я казав тобі не пхати свого носа в чужі справи, – продовжив Батько.

– Я гадаю, що Веллінгтона міг убити містер Шиерс, – промовив я.

Батько промовчав.

– Він – мій Головний Підозрюваний. Оскільки я гадаю, що Веллінгтона вбили для того, аби засмутити місіс Шиерс. І вбивство зазвичай скоює хтось із близького... – сказав я.

Батько дуже сильно стукнув кулаком по столу, так що наші тарілки та його ніж із виделкою підстрибнули, а моя шинка сповзла набік і торкнулася броколі, тож я більше не міг їсти ані шинку, ані броколі.

– Не смій промовляти ім'я цього чоловіка в моєму домі! – закричав тоді Батько.

– Чому? – спитав я.

– Бо він – дуже погана людина, – відповів він.

– А це означає, що він міг убити Веллінгтона? – спитав я.

Батько обхопив руками голову:

– Господи помилуй.

Я зрозумів, що батько сердиться на мене, тому сказав:

– Я знаю, що ти наказав мені не лізти в чужі справи, але місис Шиерс – наш друг.

– Ну, більше не друг, – відказав Батько.

– Чому? – спитав я.

– Гаразд, Крістофере. Запам'ятай, що я тобі зараз скажу, запам'ятай раз і назавжди. Повторювати не буду. Дивися на мене, коли я до тебе звертаюся, заради всього святого. Подивися на мене. Ти більше не ходитимеш до місис Шиерс і не питатимеш, хто вбив того клятого пса. Ти більше нікого не питатимеш, хто вбив того клятого пса. Ти більше не залізатимеш без дозволу в чужі сади. І ти негайно покинеш гратися в цього клятого детектива, – сказав Батько.

Я нічого не відповів.

– Я змушу тебе пообіцяти, Крістофере. І ти знаєш, що відбувається, коли я змушую тебе обіцяти, – сказав він.

Я дійсно знав, що відбувається, коли я щось обіцяю. Мені треба сказати, що я ніколи більше цього не робитиму, а потім я не можу цього робити, оскільки тоді обіцянка стане брехнею.

– Знаю, – відповів я.

– Пообіцяй, що ти більше ніколи так не робитимеш. Пообіцяй, що ти негайно покинеш свої дурні забавки, гаразд?

– Обіцяю, – сказав я.

83

Я гадаю, що міг би стати дуже хорошим астронавтом.

Для того щоби стати хорошим астронавтом, треба бути розумним, а я розумний. Також треба знатися на тому, як працюють механізми, і я добре знаюся на тому, як працюють механізми. Також треба, щоби тобі подобалося бути на самоті в малесенькому космічному кораблі за тисячі й тисячі миль від земної поверхні, щоби не було нападів паніки чи клаустрофобії, щоби ти не сумував за домівкою та не збожеволів. Мені дуже подобається обмежений простір, поки в таких місцях зі мною немає інших людей. Інколи мені хочеться побути на самоті, тож я забираюся до сушарки, що біля ванної кімнати, протискуюся до бойлера, зачиняю за собою двері, а потім сиджу й думаю там годинами, і від цього мені стає дуже спокійно.

Тож мені би довелося самому літати в космос або мати окреме приміщення на космічному кораблі, куди би ніхто не міг зайти.

А також на космічному кораблі немає жовтих і коричневих речей, і це теж добре.

Мені би довелося говорити з людьми із Центру Керування Польотами, але ми би це

робили через радіоміст і телевізійний екран, тож я би міг їх вважати не реальними незнайомцями, а персонажами комп'ютерної гри.

А також я зовсім не сумуватиму за домівкою, оскільки мене оточуватимуть речі, які мені подобаються, як-то: механізми, комп'ютери та відкритий космос.

А ще я зміг би визирати в маленьке вікно на космічному кораблі та знати, що за тисячі й тисячі миль від мене нікого немає, як я інколи уявляю влітку вночі, коли виходжу та лягаю на моріжок, дивлюся на небо й складаю долоні по обидва боки голови, щоби не бачити паркан, димар і мотузку для білизни, і я уявляю, що перебуваю в космосі.

І тоді я бачитиму тільки зорі. А зорі – це такі місця, де мільярди років тому утворилися молекули, із яких складаються живі організми.

Наприклад, усе залізо в крові, яке запобігає анемії, утворилося в зірці.

Мені би дуже хотілося взяти з собою в космос Тобі, мені могли би це дозволити, бо тварин інколи беруть у космос для експериментів, тож я би міг вигадати гарний експеримент зі щуром, від якого би щур не постраждав, і я би переконав їх дозволити взяти з собою Тобі.

Але, якби не дозволили, я би все одно полетів, оскільки б тоді Здійснилася Моя Мрія.

89

Наступного дня в школі я розповів Шивон, що Батько наказав мені припинити будь-яке розслідування, а це означало, що моя книжка закінчилася. Я показав їй сторінки, які встиг написати, разом зі схемою Всесвіту, картою вулиці та таблицею простих чисел. А вона сказала, що то байдуже, що книжка й так дуже хороша, і що я маю пишатися тим, що взагалі написав книжку, навіть таку маленьку, і що існують дуже хороші, хоча й дуже короткі книжки, наприклад «Серце Темряви», яку написав Конрад.

Але я сказав, що це не справжня книжка, оскільки в ній немає справжньої кінцівки, оскільки я так і не дізнався, хто вбив Веллінгтона, і вбивця досі На Волі.

А вона пояснила, що це схоже на життя і що не всі вбивства вдається розкрити і не всіх убивць щастить впіймати. На кшталт Джека-різника.

Я сказав, що мені не подобається думка про те, що вбивця На Волі. Що мені не подобається розмірковувати про те, що той, хто вбив Веллінгтона, може жити десь неподалік і я можу його зустріти, коли вийду вночі на прогулянку. А це вірогідно, оскільки вбивство зазвичай скоює людина, яку знала жертва. І ще я додав:

– Батько заборонив промовляти ім'я містера Шиерса в своєму домі й сказав, що він дуже погана людина, тож, може, це означає, що саме він убив Веллінгтона.

– Може, твоєму татові просто не подобається містер Шиєрс, – зауважила Шивон.

– Чому? – спитав я.

– Не знаю, Крістофере. Не знаю, бо я нічого не знаю про містера Шиєрса, – відповіла вона.

– Містер Шиєрс був одружений із місіс Шиєрс, а потім він її покинув, наче розлучився. Але я не знаю, чи вони насправді розлучилися, – сказав я.

– Ну, місіс Шиєрс – ваша подруга, чи не так? Вона дружить із тобою та твоїм татом. Тож, може, татові не подобається містер Шиєрс, бо він покинув місіс Шиєрс. Бо він скривдив когось, із ким ви дружите, – відповіла Шивон.

– Але Батько каже, що вона нам більше не друг, – одказав тоді я.

– Вибач, Крістофере. Мені би хотілося відповісти на всі твої запитання, але я просто не знаю на них відповіді, – сказала Шивон.

А тоді пролунав дзвінок і заняття скінчилися.

Наступного дня дорогою до школи я побачив 4 жовті машини поспіль, тому в мене був Чорний День, і я нічого не їв на ланч, цілий день сидів у кімнаті в кутку й читав свій підручник із підготовки до екзамену рівня «А» з математики.

І наступного дня дорогою до школи я також побачив 4 жовті машини поспіль, тому в мене був ще один Чорний День, я ні з ким не говорив і цілий вечір просидів у кутку в Бібліотеці й стогнав, притиснувши голову до стику між двома стінами, і від цього мені ставало спокійніше й безпечніше. Але наступного дня я тримав очі заплющеними всю дорогу до школи, поки ми не вийшли з автобуса, оскільки мені можна це робити після 2 Чорних Днів поспіль.

97

Але на цьому книжка не закінчилася, оскільки за 5 днів я побачив 5 червоних машин поспіль, і це означало Надзвичайний День, тож я знав, що має відбутися щось особливе. У школі нічого особливого не відбулося, і я вирішив, що воно станеться після занять. А коли я повернувся додому, то пішов у магазин у кінці вулиці й купив на кишенькові гроші трохи лакричних паличок і батончик білого шоколаду.

Коли я купив лакричні палички й батончик білого шоколаду, то озирнувся й побачив місіс Александер, стару пані з будинку № 39, яка також зайшла до магазину. Тепер на ній не було джинсів. Вона була вдягнена в сукню, як справжня стара пані. І від неї пахло іжею.

– Що з тобою сталося того дня? – спитала вона.

– Якого дня? – перепитав я.

– Я вийшла надвір, а ти пропав. Я сама з'їла все печиво, – сказала вона.

– Я пішов, – відповів я.

– Це я збагнула, – озвалася вона.

– Я подумав, що ви можете подзвонити в поліцію, – пояснив я.

– Чого ж, заради бога, я мала туди дзвонити? – здивувалася вона.

– Оскільки я совав носа в чужі справи, а Батько сказав, що я маю припинити розслідувати вбивство Веллінгтона. А поліцейський дав мені попередження, і якщо в мене знову будуть проблеми, то вони ставитимуться до мене більш серйозно, через попередження.

Тоді пані індуска за прилавком сказала місіс Александер: «Чим я можу вам допомогти?», і місіс Александер відповіла, що їй потрібні пінта молока й пакетик желейних тістечок, а я вийшов із магазину.

Коли я вийшов надвір, то побачив таксу місіс Александер, що сидів на тротуарі. На ньому була маленька куртка з тартану – це така картата шотландська тканина. Такса був прив'язаний за повідець до ринви біля дверей. Мені подобаються собаки, тому я нахилився й привітався з її таксою, а він лизнув мені руку. У нього був шорсткий та мокрий язик, і йому сподобався запах моїх штанів, тож він почав їх обнюхувати.

Тоді вийшла місіс Александер і сказала:

– Його звати Айвор.

Я нічого не відповів, і місіс Александер спитала:

– А ти дуже сором'язливий, чи не так, Крістофере?

– Мені не можна з вами розмовляти, – відповів я.

– Не хвилюйся. Я не скажу поліції і не скажу твоєму татові, бо немає нічого поганого в тому, щоби трохи потеревенити. Просто по-дружньому потеревенити, чи не так?

– Мені не можна теревенити, – відповів я.

– Тобі подобаються комп'ютери? – спитала вона.

– Так, мені подобаються комп'ютери. У мене в спальні є комп'ютер, – сказав я.

– Я знаю. Я інколи бачу, як ти сидиш за комп'ютером у своїй спальні, коли дивлюся у вікно на протилежний бік вулиці.

Потім вона відв'язала повідець Айвора від ринви.

Я не збирався нічого говорити, бо не хотів мати проблем.

Потім я подумав, що це був Надзвичайний День, а нічого особливого ще не сталося, тому може бути, що розмова з місис Александер і була тою особливою подією, яка мала відбутися.

І ще я подумав, що вона може розповісти мені щось про Веллінгтона чи містера Шиерса, навіть якщо я не ставитиму жодних запитань, а це не буде порушенням обіцянки. Тому я сказав:

Кінець ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=22573981&lfrom=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

notes

Примітки

1

Я знайшов цю книжку в міській бібліотеці, коли одного разу Мати повезла мене до міста.

2

Це не метафора, а порівняння, тобто він дійсно мав такий вигляд, наче в його ніздрях ховалися дві маленькі миші, і якщо ви спробуєте уявити голову чоловіка, у якого з ніздрів стирчать дві малесенькі миші, то зрозумієте, який вигляд мав поліцейський інспектор. Порівняння – це не брехня, тільки якщо це доречне порівняння.

3

Але я б не став запивати шоколадні подушечки чаєм, оскільки і подушечки, і чай коричневі.

4

Якось я ні з ким не розмовляв упродовж 5 тижнів.

5

Коли мені було 6 років, то Мати змушувала мене пити полуничні коктейлі для схуднення з мірчої склянки, і ми влаштовували змагання з того, як швидко я зможу випити чверть літра.

6

Люди кажуть, що треба завжди говорити правду. Але вони не дотримуються цього правила, оскільки не можна казати старим людям, що вони старі, і не можна казати людям, що від них погано пахне або що дорослий пукнув. І не можна казати: «Ти мені не подобаєшся», якщо тільки та людина не заподіяла тобі лиха.

7

Дурниці – це такі речі, як, наприклад, вивалити на кухонний стіл банку арахісового масла та розрівняти його ножем так, щоби воно рівномірно покривало стіл до самих країв, або палити речі на газовій плиті, щоб подивитися, що з ними станеться, як-то: черевики, фольгу чи цукор.

8

Я так вчинив лише раз і позичив тоді ключі, коли вона поїхала до міста на автобусі, а я ніколи раніше не водив машину, і мені було 8 років і 5 місяців, тож я вривався в стіну, а машини більше немає, оскільки Мати померла.

9

Дозволяється пересувати стільці й стіл на кухні, оскільки це інша справа, але в мене паморочиться голова й мене починає нудити, коли хтось пересуває диван або стільці у вітальні або ідальні. Мати постійно так робила, коли працювала з пилососом, тож я накреслив спеціальний план розташування всіх меблів і вимінив відстані, а після прибирання розставляв меблі по своїх місцях й почувався краще. Але з тих пір, як Мати померла, Батько не брався до пилососа, і це добре. Якось місіс Шиерс спробувала ввімкнути пилосос, але я почав стогнати, а вона накричала на Батька й більше ніколи цього не робила.